

MAKTABGACHA TA'LIM MUASSASALARIDA MANTIQUIY FIKRLASH KO'NIKMALARINI O'RGATISH

Xalikova Kunduzxon Ismatullayevna

Kalit soʻzlar: *kelajak, muvaffaqiyat, bosqich, ko'nikma, rivojlanish, mantiqiy fikrlash, qobiliyat, ahamiyat, munosabat.*

KIRISH

Maktabgacha ta'lim — bolalarning kelajakdagi muvaffaqiyati uchun muhim bosqichdir. Sifatli maktabgacha ta'lim orqali bolalar nafaqat bilim olishadi, balki sog'lom, barkamol va ijtimoiy faol shaxs sifatida shakllanadilar.

Mantiqiy fikrlash — bu ma'lumotlarni tahlil qilish, taqqoslash, sabab-oqibat munosabatlarini tushunish va muammolarni hal qilish qobiliyatidir. Maktabgacha yoshdagi bolalarda mantiqiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish ularning kelajakdagi muvaffaqiyatlari uchun juda muhimdir.

Bolaning maktabgacha ta'lim muassasasida olgan ilk sabog'i, ko'nikmasi, bilimi uning kelajagini belgilaydi. Bu dargohda keyingi ta'lim uchun poydevor qo'yiladi va shaxsiy fazilatlar shakllanadi. Shu bois barcha ota-onalar farzandini eng yaxshi bog'chaga berishni istaydi.

Mantiqiy fikrlash ko'nikmalarining ahamiyati

- Bolalar atrofidagi olamni yaxshiroq tushunadi.
- Muammolarni mustaqil hal qilishga o'rgatiladi.
- Yangi bilimlarni o'zlashtirish va tahlil qilish qobiliyati oshadi.

- Maktabga tayyorgarlik sifatida xizmat qiladi.

Mantiqiy fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirish usullari

a) O‘yinlar orqali o‘rgatish

- Tartibga solish o‘yinlari: shakllar, ranglar, o‘lchamlar bo‘yicha tartibga solish.

- Moslashtirish o‘yinlari: juftliklar topish, to‘g‘ri va noto‘g‘ri javoblarni ajratish.

- Sabab-oqibat bog‘lanishini tushuntirish: oddiy sabab-oqibat o‘yinlari, hikoyalar orqali.

b) Savollar va muhokamalar

- Bolalarga «Nima uchun?», «Qanday qilib?» kabi savollar berish.

- Ularning fikrini tinglash va rag‘batlantirish.

- Muammolarni birgalikda yechish.

c) Matematik ko‘nikmalarni rivojlantirish

- Soni, shakli, o‘lchami bo‘yicha taqqoslash va farqlash.

- Oddiy hisoblash o‘yinlari (qo‘shish, ayirish).

d) Hikoya va rivoyatlar

- Mantiqiy bog‘lanishlarni tushuntiruvchi hikoyalar o‘qish.

- Hikoya asosida savollar berish, voqealarni tartibga solish.

e) Qurilish va konstruktor o‘yinlari

- Bolalar turli shakllarni yig‘ish orqali mantiqiy fikrlashni rivojlantiradi.

- Muammolarni yechish jarayonida fikrlash ko‘nikmalari oshadi.

Pedagoglarning roli

- Har bir bolaning individual xususiyatlarini inobatga olish.

- Rag‘batlantiruvchi va qo‘llab-quvvatlovchi muhit yaratish.

- Mantiqiy fikrlashni rivojlantiruvchi faoliyatlarni muntazam tashkil etish.

XULOSA

Maktabgacha ta’lim muassasalarida mantiqiy fikrlash ko‘nikmalarini o‘rgatish bolalarning aqliy rivojlanishi uchun muhim ahamiyatga ega. Turli o‘yinlar, savollar va faoliyatlar orqali bu ko‘nikmalarni shakllantirish mumkin. Bu esa bolalarni maktabga muvaffaqiyatli tayyorlashga xizmat qiladi.